

Manifest de la Nit de Sant Joan 2011

Bona nit a tothom,

Un any més ens ajuntam per celebrar la festa de la Nit de Sant Joan, enguany en aquest lloc tan antic de Forada, i per cremar en el foc les nostres frustracions i desil·lusions, individuals i col·lectives, i per conjurar-nos per a desitjar un futur millor per a totes les persones que vivim en aquestes illes, en harmonia i en pau, amb voluntat de justícia, i també amb respecte per la nostra personalitat com a poble, per la nostra llengua, pel nostre patrimoni cultural, pel nostre territori.

Enguany la renovació del foc de Sant Joan quasi coincideix amb una altra renovació: la política. Fa ben poc que la ciutadania d'Eivissa i Formentera ha tornat a expressar la seua voluntat democràtica a les urnes. Moltes institucions han canviat de signe. S'han conformat noves majories. En alguns casos, absolutes, amb un ampli suport popular. A tots els representants democràtics de la ciutadania pitiüsa, els desitjam molt bona feina i molt d'encert.

Ara bé, l'Institut d'Estudis Eivissencs mai no ha sét un espectador passiu de la realitat social i cultural de les Pitiüses. Com a entitat que representa moltes de les inquietuds d'aquests pobles –no debades ha estat declarada d'interès públic–, no pot únicament observar el que l'envolta: ha d'opinar, des d'un caire apartidista, ha de fer propostes en positiu i –si cal– ha de fer les crítiques adients.

Dit això, les noves majories democràtiques han de tenir molt present que no només governaran per a aquells que els han votat, sinó també per als que no ho han fet, o simplement per als que han decidit quedar-se a casa. Per tant,

un exercici de responsabilitat exigeix deixar de banda postulats maximalistes, que només divideixen la societat, i buscar punts d'acord, consensos possibles, pau social.

En aquest sentit, l'Institut d'Estudis Eivissencs vol manifestar la seua preocupació per alguns temes concrets, que constitueixen, històricament, punts claus de la política a les nostres illes.

**Les noves majories
de govern han de
fer un exercici de
responsabilitat i
buscar punts
d'acord, consensos
possibles, pau
social**

Un d'ells és la política lingüística. Enguany fa 25 anys que el Parlament de les Illes Balears aprovà, per unanimitat, la Llei de normalització lingüística. Una llei que suscità un ampli consens en els cercles polítics i culturals, que pretenia retornar a la nostra llengua catalana el lloc que correspon a qualsevol idioma en el marc de la comunitat lingüística pròpia. Tanmateix, sigui per falta de recursos a voltes o per manca de valentia en altres casos, mai no s'ha arribat a aplicar amb totes les conseqüències, ni tan sols per part de la pròpia Administració autonòmica. N'hi ha prou de recordar els reiterats incompliments dels pro-

jectes lingüístics en els centres educatius de les Pitiüses davant l'escandalosa passivitat de tots els actors implicats, d'un signe polític o d'un altre. O de comprovar que molts de càrrecs electes, de totes les formacions polítiques, són incapaçs d'expressar-se en la llengua pròpia d'aquesta terra, sense cap rubor; els mateixos que han de fer complir una llei segons la qual tots els ciutadans de la nostra societat han de ser capaçs d'expressar-se en les dues llengües oficials. Exemples, n'hi ha un caramull.

Per això, volem fer una crida a totes les forces polítiques a la responsabilitat. No es pot renegar d'una llei que no s'ha sabut aprofitar a fons. No es pot culpar la norma dels mals resultats assolits, quan, en bona part, aquests resultats són fruit d'una mala o insuficient aplicació d'aquesta Llei. Al contrari, cal reprendre la Llei de normalització lingüística i refer consensos al seu voltant. Cal impulsar la integració dels nous ciutadans d'aquestes illes en la llengua del país. Les parelles lingüístiques, els cursos patrocinats per alguns ajuntaments... són molt positius. Però insuficients. Cal fer molt més si volem que els nous ciutadans de les Pitiüses integrin com a seua la llengua catalana i s'hi expressin amb normalitat. De la mateixa manera, els catalanoparlants, els que parlem eivissenc o formenterer perquè l'hem après a casa, hem de fer un esforç per canviar d'actitud davant els parlants de qualsevol altra llengua. No hem de canviar de llengua de seguida que veim que no són catalanoparlants... ben al contrari, hem de mantenir la nostra lleialtat lingüística, *regalar* la nostra llengua

als altres, que no és un element pertorbador, sinó una riquesa cultural que volem compartir. I així ho hem de sentir, i ho hem de fer entendre als no-catalanoparlants.

En definitiva, queda molta feina a fer, molt de camí per recórrer, en la política lingüística, si, sincerament, volem que la nostra llengua tengui el lloc que li correspon dins la societat: el d'una llengua normal, ben valorada i coneguda pels ciutadans, i usada en tots els àmbits de la vida social d'aquestes illes. I les institucions tenen el seu paper legal, al qual no poden renunciar, ni han de fer-ho. Però tots nosaltres també tenim un paper a fer, que ha de ser conscient, actiu i ferm. Enguany, que celebrem el centenari de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, la nostra *Acadèmia de la Llengua*, i del naixement de Joan Castelló Guasch, un eivissenc exemplar que tant va treballar per la nostra llengua en moments ben difícils... el millor homenatge que els podem fer és, parafrasejant Joan Maragall, mantenir la paraula viva, ben viva i vigorosa.

Un altre tema de preocupació per a l'Institut d'Estudis Eivissencs és el del nostre patrimoni cultural. La nostra societat, amb crisi i tot, progressa, té necessitat de noves infraestructures públiques. I massa vegades la necessitat d'aquestes noves infraestructures es posa per davant de la conservació del patrimoni. En el cas del castell d'Eivissa, hem vist amb sorpresa que s'havia aprovat un projecte que permetia aixecar una planta més, de manera que s'ha alterat la silueta tradicional de Dalt Vila, que ja formava part del paisatge inconscient de tantes generacions eivissenques. Un mal, possiblement, ja irreparable. En el cas de ses Feixes, cal donar una solució definitiva a la protecció de la zona, sense més dilacions que en permetin una major degradació. Més enllà del seu valor ambiental, cal tenir presents, també, els valors etnològics i culturals. Després de tants anys mal aprofitats, cal trobar-hi una solució definitiva,

respectuosa amb els interessos públics... Els interessos privats també són respectables i legítims, però sempre s'han de subordinar als generals, si volem que la política sigui la noble feina d'administrar bé la cosa pública.

Enguany celebrem l'Any Internacional dels Boscos. Dissortadament, a Eivissa no ho podem fer amb alegria. Encara és recent un dels majors incendis de la història. La crema ens ha afectat a tots. Però cal treure'n la part positiva. Treballar pel bosc no pot ser, més que res altre, tenir una bona organització per apagar el foc. Ben al contrari: sobretot ha de consistir en una gestió forestal adequada. El

Hem de mantenir la
nostra lleialtat
lingüística, regalar
la nostra llengua als
altres, perquè és
una riquesa cultural
que volem
compartir

bosc pot ser fins i tot rendible si es fa un ús adient i sostenible dels seus recursos. I l'Administració ha d'ordenar-ne l'aprofitament, tenint en compte els interessos dels afectats i la sostenibilitat del medi. I ha de dedicar-hi els recursos necessaris, econòmics i humans, per tal de fer efectiva aquesta bona gestió. Tanmateix, per molt bona que fos aquesta gestió, un incendi accidental sempre és possible. El darrer incendi de Sant Joan ha de servir per revisar els protocols d'actuació en cas d'emergència i per millorar-ne els punts febles, de cara al futur. Mai més un altre

incendi com el del mes passat a Morna i Sant Joan!

Hi ha encara un altre tema que ens duu a reflexionar –i que lliga amb la idea que expressàvem abans, de fer política comptant amb tothom–: el moviment dels «indignats». Si una cosa està clara és que molts de ciutadans s'hi senten identificats, en tot o en part. I que aquest moviment posa de manifest el dèficit democràtic que arrossega la nostra societat. En ple segle XXI no podem tenir una democràcia que funciona igual que les del segle XIX. Sense prou control dels nostres representants públics i sense ser consultats a l'hora de prendre decisions transcendents. Evidentment, no es pot fer un referèndum cada setmana, ni per cada qüestió important en què calgui decidir-se per una opció entre moltes. Però sí que es poden aprofitar més les noves tecnologies, fins i tot les xarxes socials, per copsar l'ànim de la gent, per conèixer les diferents sensibilitats i tenir-les en compte... I sobretot cal governar des de l'honestetat i el respecte, la tolerància, la humilitat, cercant consensos més que no imposant majories matemàtiques i prepotents, amb el diàleg... escoltant, consultant i fomentant la participació de la societat civil en la presa de decisions, tenint en compte el teixit social i cultural (les associacions cíviques i culturals, els sindicats, les APIMA, associacions de veïns...).

En aquest camí, l'Institut d'Estudis Eivissencs sempre hi serà, disposat a opinar, a proposar solucions, a discutir, a dialogar i –si és necessari– també a criticar, sempre amb ànim constructiu.

Esperam i desitjam, idò, que el futur que ha de néixer avui mateix, amb l'encesa del foc, sigui un futur més honest i exemplar per part dels representants del poble, i més participatiu i més respectuós amb la terra, amb la cultura d'Eivissa i Formentera, i, en definitiva, amb tots els ciutadans d'aquestes illes.

Molts anys a tots els Joans i a totes les Joanes i bona Nit de Sant Joan! ■